

عنوان مقاله:

تاثیر بازارچه های مرزی بر ارتقاء شاخص های اقتصادی - اجتماعی مناطق روستایی مرزنشین مطالعه موردی: مرز بشماق مریوان

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی فضایی(جغرافیا)، دوره 7، شماره 3 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

سیدعلی بدری - دانشیار دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

علیرضا دربان آستانه - استادیار، دانشکده جغرافیا دانشگاه تهران، تهران، ایران

سیما سعدی - کارشناسی ارشد، گروه جغرافیای انسانی، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تاثیر بازارچه های مرزی بر ارتقاء شاخص های اقتصادی - اجتماعی مناطق روستایی مرزنشین خاو و میرآباد، زریوار و سرکل در شهرستان مریوان است. این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی و از حیث روش، توصیفی - تحلیلی است. برای گردآوری داده ها از روش اسنادی و در بخش میدانی از روش پیمایش مبتنی بر تکمیل پرسش نامه و مصاحبه بهره گرفته شده است. جامعه آماری این پژوهش، خانوارهای ساکن در سه دهستان مرزی خاو و میرآباد، زریوار و سرکل هستند که با بهره گیری از فرمول کوکران از میان ۳۰۹۴ خانوار، تعداد ۳۶۰ خانوار به منزله حجم نمونه انتخاب شده اند. اعتبار پرسش نامه نیز براساس آزمون آلفای کرونباخ، ۰.۷۴ درصد به دست آمده است. همچنین با ۳۰ نفر از افراد نمونه برای تکمیل یافته ها، مصاحبه فردی عمیق صورت گرفته است. روستاهای بررسی شده در سه دسته براساس فاصله از مرز (فاصله دور، متوسط و نزدیک) طبقه بندی شده اند و ۱۸ روستا (در هر فاصله، ۶ روستا) برای نمونه انتخاب شده اند. برای تجزیه و تحلیل آماری داده ها از آزمون t تک نمونه ای، آزمون کای اسکور و آزمون ANOVA در نرم افزار SPSS و برای تجزیه و تحلیل فضایی و تولید نقشه های مبتنی بر داده های آماری نیز از روش های خوشه بندی کم/ زیاد، خودهمبستگی فضایی، تحلیل لکه های داغ و روش [IDW] در نرم افزار GIS استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می دهد بازارچه های مرزی از نظر شاخص های اقتصادی، عملکرد مطلوبی در مناطق روستایی مرزنشین نداشته اند. با توجه به تحلیل فضایی پژوهش، بازارچه های مرزی از نظر وضعیت اقتصادی بر روستاهای در فاصله متوسط از مرز (۱۵-۵ کیلومتری)، تاثیر بیشتری نسبت به روستاهای دور از مرز و نزدیک مرز داشته اند. همچنین فعال شدن این بازارچه ها در زمینه ارتقاء شاخص های اجتماعی، ازجمله: مشارکت اجتماعی، روحیه کار گروهی و تعاملات اجتماعی با روستاهای همسایه و کشور عراق نیز، تاثیر مثبتی بر جای گذاشته است؛ از این رو باید با سازوکارهایی، زمینه افزایش مشارکت روستاها را در فعالیت بازارچه ها فراهم آورد و با آموزش روش های نوین تجارت و آشنایی با مقررات صادرات و واردات، جمعیت ساکن در منطقه را از منافع بازارچه ها بهره مند کرد. [1] Inverse Distance Weighted

کلمات کلیدی:

مرز، بازارچه های مرزی، توسعه اقتصادی - اجتماعی، مناطق روستایی، شهرستان مریوان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1209680>

